

У ИМЕ НАРОДА

ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ - Веће за ратне злочине, састављено од судија Снежане Николић-Гаротић, председника већа, Винке Берахе Никићевић и Веска Крстајића, чланова већа, са записничарем Наташом Арсић, у кривичном предмету против оптуженог **МЕДИЋ АЛЕКСАНДРА**, због кривичног дела **ратни злочин против цивилног становништва помагањем из члана 142 став 1 у вези члана 24 КЗ СРЈ**, а по оптужници Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ 3/05 од 07.10. 2005, која је измењена 09.10.2006.године и прецизирана дана 01.10 2008.године, након одржаног главног и јавног претреса, у присуству заменика тужиоца за ратне злочине Небојше Марковића, оптуженог и његовог браниоца, адвоката Жељка Фајфрића, дана 28.01.2009.године донео је и истога дана јавно објавио:

ПРЕСУДУ

Опт.МЕДИЋ АЛЕКСАНДАР, зв.»Аца» и «Жара»,

КРИВЈЕ

Што је:

Неутврђеног дана током јула месеца '95.године, за време грађанског рата у тадашњој Републици БиХ, вођеног између припадника оружаних снага српске, хрватске и муслиманске националности на месту званом Годињске Баре у близини Трнова, као припадник паравојне формације «Шкорпиони»,

које је формирало предузеће «Нафтна индустрија Републике Српске Крајине», ради чувања нафтних бушотина у Селу Ђелетовци и околини, а војно деловала у саставу војске Републике Српске Крајине, кршећи правила Међународног права и то члан 3 став 1 тачка 1-а, Четврте Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године ратификоване од Народне Скупштине ФНРЈ «Службени лист ФНРЈ» бр. 24/50 и противно члану 4 став 2-а и члану 13 Другог Допунског протокола уз ову конвенцију, са умишљајем помогао припадницима своје јединице Слободану Медићу, Пери Петрашевићу, Браниславу Медићу, против којих је кривични поступак окончан правоснажном пресудом Већа за ратне злочине Окружног суда у Београду К.В.бр.6/2005 од 10.04.2007. године, Момић Милораду против кога је кривични поступак раздвојен, Слободану Давидовићу који је осуђен правоснажном пресудом Жупанијског суда у Загребу, Крз 1/05 од 28.12.2005.године, и другим НН припадницима исте јединице, да лише живота шест заробљених лица муслиманске националности и то: Фејзић Сафета рођеног 1978.године, Алиспахић Азмира рођеног 1978.године, Салкић Сидика рођеног 1959.године, Ибрахимовић Смаила рођеног 1960.године, Салиховић Дину рођеног 1979.године и Делић Јусу рођеног 1970.године, тако што је поступајући по наређењу Слободана Медића, команданта поменуте јединице, да се у близини борбеног положаја, на месту где је раније било борбених дејстава стрељају заробљена лица и то тако да се представи да су у тим дејствима погинула, са аутоматском пушком у руци заједно са Пером Петрашевићем, Милорадом Момићем и Слободаном Давидовићем који су сви имали аутоматске пушке, учествовао у превозењу заробљених лица камионом којим је управљао Бранислав Медић од Трнова до места у близини одређеног за стрељање, затим, по искрцају заробљених лица којима је било наређено да легну на земљу, заједно са наведеним припадницима јединице, држећи и даље аутоматску пушку у рукама чувао заробљена лица да не побегну, те потом са истим саучесницима, и са Браниславом Медићем и двојицом НН припадника јединице, који су били наоружани аутоматским пушкама, спровео заробљена лица од тог места до спаљене викендице Звиздић Хасана, те на крају код викендице стајао са аутоматском пушком у руци док су Пера Петрашевић, Бранислав Медић, Милорад Момић, Слободан Давидовић и НН припадници јединице стрељали четворицу заробљених лица пуцајући им у леђа, те након што су преостала два заробљена лица пренела лешеве стрељаних до куће и њих стрељали, док су лежали лицем према земљи у унутрашњости спаљене викендице, пуцајући им у леђа и главу, након чега су лешеве побијених, од стране НН лица, касније, поливени бензином и спаљени,

- **чиме је извршио кривично дело ратног злочина против цивилног становништва помагањем из члана 142 став 1 у вези члана 24 Кривичног закона Савезне Републике Југославије.**

Па га суд применом наведеног законског прописа и одредби члана 5, 33, 38, 41 и 50 КЗ СРЈ,

О С У Ђ У Ј Е

На казну затвора у трајању од 5 (пет) година.

У коју му се урачунава време проведено у притвору почев од 01.06.2005.године када је лишен слободе до 10.04.2007.године, када му је притвор укинут.

Оптужени се обавезује да на име паушала суду плати износ од 20.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде и да накнади суду трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини суд одлучити накнадно посебним решењем, сходно члану 194 ст.2 ЗКП.

На основу члана 206 ЗКП-а, оштећени се ради остваривања имовинско-правног захтева упућују на парницу.

О б р а з л о ж е њ е

Оптужницом Тужилаштва за ратне злочине КТРЗ бр. 3/05 од 7.10. 2005, која је измењена 09.10.2006.године и прецизирана и измењена 01.10.2008. стављено је на терет оптуженом Медић Александру да је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 став 1 у вези члана 24 КЗ СРЈ помагањем.

У завршној речи заменик тужиоца остао је у свему при поднетој оптужници и предложио да суд оптуженог огласи кривим и казни по закону налазећи да је несумњиво утврђено да је он извршио кривично дело, како је то наведено у прецизираној оптужници, да је осталим припадницима своје јединице с умишљајем помогао да стрељају лица која су побројана и да су сви поступали по наређењу команданта јединице «Шкорпиони» Слободана Медића. Детаљно анализирајући изведене доказе заменик тужиоца за ратне злочине Небојша Марковић је указао на изузетну тежину дела, значај радњи које је оптужени предузео, и предложио да га суд осуди на казну по закону, имајући у виду казне на које су већ осуђени остали припадници јединице због извршења овога дела.

Оптужени не признаје да је дело извршио. Износећи своју одбрану током читавог поступка и посебно на главном претресу 15.10.2008.године навео како је он био припадник територијалне одбране, а године 1993. или

1994. прешао у јединицу «Шкорпиони» због тога што је команданта ове јединице Слободана Медића познавао из детињства, из истог су села, касније су постали и кумови. Није био задовољан организацијом и дисциплином у територијалној одбрани, а јединица «Шкорпиони» допала му се јер је била добро организована и у њој је владала дисциплина. Јединица је била под Вуковарским корпусом у саставу Војске Републике Српске Крајине. Формирана је од стране предузећа «Нафтна индустрија Републике Српске Крајине» ради чувања нафтних бушотина у селу Ђелетовци и околини. Он је у овој јединици имао регулисан радни стаж и примао је плату. Јединицу није напуштао све док се није расформирала 1996.године. Са овом јединицом учествовао је и у ратним операцијама на Косову. Са командантом Слободаном Медићем одржавао је увек добре односе, кумови су, један другог су међусобно венчали и крштавали децу, посећивали се и после овога догађаја, све до покретања поступка.

Одмах по ступању у јединицу, с обзиром да је команданта познавао од раније, били су другови и пријатељи, командант је у њега имао поверења, постао је припадник обезбеђења, у коме су били још и Пера Петрашевић, Момић Милорад и Слободан Давидовић повремено. Командант групе која је чинила обезбеђење, по његовом мишљењу био је Пера Петрашевић јер је био најспособнији. У групи којом је командант био окружен и којој је непосредно командовао био је и Бранислав Медић, возач, а командантов шогор.

Задатак обезбеђења, самим тим и његов, био је да прате команданта где год да иде: на састанке, обилазак линије, на терен. Обезбеђење је ноћило са командантом. Због здравствених проблема које је имао, командант је увек настојао да му обезбеди најбоље услове за спавање и кревет.

У јулу 1995.године јединица је била на терену у Трнову. Једног јутра док је још увек лежао у кревету чуо је командантов глас «Идите по Жару, нека иде и Жара, зови Жару, нека иде и Жара са вама». Знао је да треба да пође јер је то његов надимак. Један војник је дошао, позвао га да сиђе и иде у камион. Спремио се, узео пушку и испред викендице видео је команданта, али са њим није разговарао нити питао о каквом се задатку ради. У камиону, у приколици су већ били Момић Милорад, Пера Петрашевић и шесторица мушкараца који су лежали на поду приколице. Није знао да ли се ради о цивилима или војницима, с обзиром да су били различито обучени, нпр. један је имао војне чизме, други маскирну блузу, било је и млађих и старијих. Видео је да су овим људима руке биле везане жицом. Током вожње камионом никога није питао, нити му је било ко рекао шта ће бити са овим лицима, али је сигуран да је Петрашевић, то знао. Претпостављао је да се ради о заробљеницима и да их воде у затвор, или да ће их разменити. Објаснио је да јединица заиста није имала никакав затвор, нити су било када вршили размену заробљених лица. Камионом је управљао Медић Бранислав, али не зна ко је са њим био у кабини, претпоставља да је то био сведок Стојковић Слободан.

Након неких 15-20 минута вожње, по његовој процени на пар километара од базе, зауставили су се и сви су изашли. Не сећа се ко је наредио заробљеницима да изађу и поставе се у лежећи положај лицем окренути ка земљи. Са осталим припадницима јединице стајао је поред. Сматра да није било потребе да се заробљени цивили чувају јер су били везани, исцрпљени и гладни, што се видело по њима, а налазили су се у дубини територије коју је контролисала јединица па нису ни могли да побегну. Он се са једним који му је деловао млађе шалио. Ради се о љубавној шали, за коју је на претресу навео да се ради о питању « «Јеси ли прцао» или како је касније објаснио « Због тебе нисам прцао», а овај заробљени младић му је одговорио. Због тога што се овај човек са њим шалио и упустио у разговор, сматра да ови цивили нису били уплашени, и да ни слутили нису шта ће са њима бити. Разговор је прекинуо је Момић Милорад који је пуцао изнад главе и оштро рекао «Не причај са заробљеницима».

Дошло је до покрета, претпоставља да је то наредио Пера Петрашевић. Кренули су у колони тако што су заробљени цивили били у средини, а припадници јединице поред њих. Није могао да определи да ли је он био напред, на зачељу колоне или у средини, на то није обратио пажњу. У руци је носио аутоматску пушку, а на глави је имао црвену беретку. Сведок Слободан Стојковић ишао је напред и све то снимао, снимао је заробљенике и док су лежали, јер му је то наредио командант.

Са пута су скренули у једну ливаду, ка напуштеним викендицама. Претпостављао је да ће у овим викендицама затворити цивиле. С обзиром да су се кретали кроз велику траву, застао је и разгледао да провери да ли има потезне или нагазне мине. Док је био у положају тако да је био сагнут доле и разгледао да ли има мина, чуо је пуцањ и видео да припадник јединице Ђоле «Шиптар» у цивиле пуца. Видео је да пушку држе и Пера Петрашевић и Бранислав Медић. У том тренутку били су удаљени неких сто метара од викендице, а цивили и припадници јединице неких 20, 30 или 50 метара од њега. Ово пуцање га је више него изненадило, доживео је шок. Сви цивили су пали, али након десет секунди двојица су се подигла и почела да преносе тела убијених у викендицу. Ово га је изненадило, мислио је да су сви мртви, али су двојица изненада устала. Не зна ко је издао наредбу да се убију само четворица, нити да двојица преосталих тела преносе у викендицу. Пришао је осталим саборцима и чуо како је Момић Милорад рекао да оставе њему последњу двојицу, да ће он да пуца у њих, што се на снимку не види јер је касније вероватно избрисан овај део.

Момић је ликвидирао последњу двојицу, а у заробљенике су у викендици пуцали Момић и Медић Бранислав. Сво време док је трајала пуцњава стајао је у близини викендице. Пушку је тада и од изласка из камиона држао тако да је цев била окренута на горе, што значи да никога не жели да повреди. Да је имао могућности да је окачи не би је ни скидао са рамена. Ово се види и на снимку. Тада је Пера Петрашевић рекао «Готово је, идемо, враћамо се у базу».

По повратку, Петрашевић Пера рапортирао је «Команданте задатак је извршен, пакети су ликвидирани». Док је пролазио поред командант га је питао «Јеси ли се прекалио Жара», али му није одговорио. Из овог питања закључио је да је командант вероватно очекивао да и он пуца. Није кажњен због тога што није пуцао. Међутим остали у јединици су га исмејавали, говорило се да је «зец». Милорад Момић након овога догађаја пребацивао му је што није пуцао. Сматра да за овај задатак није имао наредбу да пуца нити да ликвидира заробљене цивиле. Да је добио директну наредбу и да се томе супротставио вероватно би био кажњен и сносио последице. Никада са командантом није о овоме разговарао.

Не зна како су припадници јединице који су дошли накнадно, са Вуков Александром, као на пример Ђоле «Шиптар» знали да треба да пуцају у заробљенике, можда је њима неко пренео наредбу када он то није чуо, јер је тражио мине. Његово одсуство или присуство не би ништа изменило, цивили би све једно били убијени. Није морао ни да их чува с обзиром да се ради о дубини територије коју је контролисала јединица, па нико од њих није могао да побегне. Није могао да спречи остале припаднике јединице у ликвидацији, јер би и сам био убијен.

У Шиду се у видео клубу појавила касета на којој је овај догађај снимљен, која се слободно узимала и гледала па се по граду причало да је он «зец».

У завршној речи бранилац оптуженог адвокат Жељко Фајфрић предложио је да суд донесе ослобађајућу пресуду, наводећи да доказа да је оптужени поступао умишљајно нема. Он је само присуствовао извршењу дела и све би исто било и да он није био присутан. О томе да ће доћи до стрељања сазнао је тек када је први заробљеник убијен па се тек од тада може говорити о томе да зна да ће доћи до ликвидације цивила, али он тада не учествује у делу, не предузима никакве радње, није пуцао, на снимку се чак и не види. У два наврата када је и снимљен види се како само стоји и гледа, а ништа тада није ни могао да уради нити је могао да нестане нити да се супротстави. Стога је само конструкција тужиоца да је он помогао у извршењу дела и она нема за потпору било какав доказ.

Оптужени је, придружујући се завршној речи свога браниоца, још једном нагласио да није знао шта ће се десити са цивилима до самог стрељања, те да би ти људи сигурно данас били живи да су сви поступили као он.

Суд је на главном претресу саслушао сведоке Стојковић Слободана и Петрашевић Перу, прегледао ВХС снимак догађаја и уз сагласност странака прочитао доказе: извештај-документацију о есхумираним жртвама Федералне комисије за нестале особе Босне и Херцеговине број 01-41-844/2003 од 16.04.2003.године и извршио увид у фотодокументацију која се односи на

есхумацију лешева од 18.05.1999.године, решење Кантоналног суда у Сарајеву број Кри. 83/98 од 25.03.1999.године, записник о есхумацији и обдукцији Кантоналног суда у Сарајеву Кри.бр. 83/98 од 28.04.1999.године, извештај о криминалистичко-техничкој претрази лица места број 1037/99 од 18.05.1999.године, записник о саслушању сведока-вештака пред Кантоналним судом у Сарајеву од 28.09.1999.године, вештачење трагова ватреног оружја Сектора криминалистичке полиције- одељења криминалистичке технике од 09.08.1999.године-Министарства унутрашњих послова Сарајева, са мишљењем, извештај Института за нестале особе број 01-40-15/07 од 02.02.2007.године, ДНК извештај на име Ибрахимовић Смаила, ДНК извештај на име Фејзић Сафета, ДНК извештај на име Салиховић Дине, извештај Института за нестале особе од 14.03.2007.године, бр. 01-40-49/2007 са 2 ДНК извештаја за Ибрахимовић Смаила, извештај Института за нестале особе од 14.03.2007, бр. 01-40-39/2007, са ДНК извештајима за Салкић Сидика, Делић Јусу и Алиспахић Азмира и списком несталих особа на територији БиХ, записник о саслушању оштећене Фејзић Хане, оштећене Мухић Сафете, оштећене Алиспахић Нуре и сведока Салкић Османа од 25.01.2006.године, записник о саслушању оштећеног Ибрахимовић Семира од 26.01.2006.године, записник о саслушању оштећеног Делић Бекте и сведока Салкић Османа од 12.03.2006.године, изјаву сведока-оштећеног Салкић Саидина дата пред Међународним кривичним трибуналом од 22.07.2005.године, записник о претресању стана и других просторија Министарства унутрашњих послова број 1906/05-2 од 02.06.2005.године, у Шиду у ул. Цара Душана, за Александра Медића, налаз и мишљење лекара неуропсихијатра др Миодрага Благојевића, на име Медић Александра од дана 20.08.2005.године, записник о саслушању неуропсихијатра др Благојевић Миодраг од 31.01.2007.године, извештај Републике Хрватске-Министарства правосуђа од 09.02.2006.године на име Медић Александра, извештај из казнене и прекршајне евиденције СУП-а Сремска Митровица од 20. 01. 2008. године на име Медић Александра, извештај МУП РС-УБПОК Ку бр.31/05 од 24.06.2005.године-провера држављанског статуса за оптуженог, пресуду за Слободана Давидовића Жупанијског суда у Загребу Посл.бр. XI-К-рз-1/05 од 29.12.2005.године, извештај о вештачењу ВХС касете, вештака др Слободана Јовичића, записник са главног претреса о саслушању вештака др Слободана Јовичића од 25.09.2006.године и пресуду Округног суда у Београду К.В.6/05 од 10.4. 2007. и пресуду Врховног суда Србије - Већа за ратне злочине КжІрз 2/07 од 13.06.2008.године .

На основу изведених доказа, ценећи и одбрану оптуженог, суд је несумњиво утврдио да је Медић Александар извршио радње описане у изреци пресуде у којима се стичу сва обележја кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ које је он учинио помагањем јер је поступајући по наредби команданта јединице да се у близини борбеног положаја, на месту где је раније било борбених дејстава, заробљени цивили убију тако да се представи да су у тим дејствима погинули у томе умишљајно помогао осталим припадницима јединице осуђенима Пери Петрашевићу, Браниславу Медићу, Слободану Давидовићу, Момић Милораду

против кога је поступак раздвојен и другим НН припадницима јединице. Овакав закључак суд заснива на изведеним доказима, ВХС снимку који је прегледан на главном претресу, правноснажним пресудама које су прочитане, и исказима сведока Стојковић Слободана и Петрашевић Пере.

Опште позната је чињеница, а произилази и из правноснажних пресуда које су прочитане на претресу, да је у тадашњој Републици БиХ, у време описано у изреци, у току био грађански рат-немеђународни оружани сукоб, који се водио између припадника оружаних снага српске, хрватске и муслиманске националности. У сукобу је учествовала и перавојна јединица «Шкорпиони», која је војно деловала у саставу Војске Републике Српске Крајине. Јединица «Шкорпиони» формирана је као обезбеђење «Нафтне индустрије Крајине», ради чувања нафтних бушотина у селу Ђелетовци. На терену у Трнову, у јулу месецу 1995.године, ова јединица војно је деловала на српској страни у сукобу.

Оптужени је био припадник јединице од 1993 или 1994.године, па све до времена када се она расформирала 1996.године. За то време у овој јединици примао је плату, радни стаж био му је регулисан преко «Нафтне индустрије Крајине». Припадник јединице «Шкорпиони» био је и за време борби на Косову 1999.године. У самој јединици оптужени је био у саставу обезбеђења команданта Слободана Медића, које су осим њега чинили и Пера Петрашевић и Милорад Момић, повремено и Слободан Давидовић. Уз њих је био и Бранислав Медић који је чинио групу, заједно са обезбеђењем, која је била уз команданта и којом је искључиво он командовао. Ове чињенице нису биле спорне, а овако је у својој одбрани наводио и оптужени.

Јединица «Шкорпиони» 1995.године, јула месеца била је на терену у Трнову, смештена у напуштеним викендицама, како то произилази из одбране и исказа саслушаних сведока.

Неутврђеног дана јула месеца шест заробљених цивила муслиманске националности лишено је живота и то Фејзић Сафет рођен 1978.године, Алиспахић Азмир рођен 1978.године, Салкић Сидик рођен 1959.године, Ибрахимовић Смаил рођен 1960.године и Салиховић Дино рођен 1979.године, Делић Јуса рођен 1970.године. Ове чињенице суд је несумњиво утврдио из прочитане писмене документације која се односи на извештај о проналажењу жртава, ексхумацију са фотодокументацијом, ДНК извештаја, и осталих побројаних доказа који се односе на проналажење и утврђивање идентитета жртава, те из исказа оштећених који су прочитани уз сагласност странака на претресу и које је суд као истините прихватио.

Током поступка несумњиво је утврђено да су заробљена лица била цивили, да нису учествовала у борбама, да су муслиманске националности и да су убијени на месту и у време које је описано у изреци, на тај начин што су доведени претходно на ливаду, па затим и ликвидирани код запаљене

викендице Звиздић Хасана. Због овога дела оглашени су кривим Медић Слободан, Бранислав Медић, Пера Петрашевић и Слободан Давидовић.

Суд је из пресуде Жупанијског суда у Загребу К.рз 1/05 од 29.12.2005.године, утврдио да је Слободан Давидовић оглашен кривим због овог дела (кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 120 став 1 ОКЗ РХ) за које му је утврђена казна затвора у трајању од 14 година, и због кривичног дела ратни злочин против ратних заробљеника из члана 192 ОКЗ РХ, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 9 година, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 15 година. Из пресуде Окружног суда у Београду К.В.6/05 утврђено је да су због овога дела (ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст 1 КЗ СРЈ) оглашени кривим и осуђени Медић Слободан, Петрашевић Перо и Медић Бранислав, те да је Слободан Медић осуђен на казну затвора у трајању од 20 година, Перо Петрашевић на казну затвора у трајању од 13 година, док је пресудом Врховног суда Србије-Већа за ратне злочине КжІрз 2/07 од 13.06.2008. године ова пресуда преиначена у погледу одлуке о казни у односу на Бранислава Медића, тако што га је Врховни суд огласио кривим због овог кривичног дела и осудио на казну затвора у трајању од 15 година. Из наведених пресуда произилази и да је у односу на Момић Милорада због овога кривичног дела поступак раздвојен.

На главном претресу несумњиво је утврђено да је читав догађај сниман ВХС камером, да је снимање обавио сведок Стојковић Слободан, при чему је наредбу за снимање издао Слободан Медић, и да су сви припадници јединице знали да се овај догађај снима.

ВХС снимак прегледан је на главном претресу, при чему су сведок Стојковић Слободан, Перо Петрашевић и сам оптужени давали објашњења и приликом приказивања снимка непосредно показивали где се налазе, како се оптужени креће, шта ради и говори. Из извештаја о вештачењу и усмене речи судског вештака др Слободана Јовичића, који су прочитани на главном претресу, произилази да нема било каквих интервенција ни на аудио ни на видео материјалу. Овај налаз и мишљење суд је прихватио као јасан и логичан, дат од стране стручног лица, у свему у складу са правилима струке.

Саслушани сведоци Стојковић Слободан и Пера Петрашевић описали су свој положај у јединици (Стојковић је био у кухињи а камеру за снимање добио на терену у Трнову, Петрашевић је био у обезбеђењу јер је завршио обуку за обезбеђење лица и објеката у МУП Републике Српске), положај оптуженог у јединици, догађај у коме су учествовали и како је обављена ликвидација цивила, начин на који су добили наређење за одлазак на овај задатак. Приликом приказивања видео снимка показивали су и објашњавали забележене детаље и ситуације у којима се налазе они и оптужени. Суд је оценио да је исказ сведока Пера Петрашевића искрен, истинит и убедљив и да се сведок изјашњавао детаљно о свим чињеницама које су му познате, па га је у потпуности прихватио. Исказ сведока Стојковић Слободана суд је оценио

као истинит, осим у деловима и тврдњама на претресу од 08.12.2008.године да припадници јединице нису били постављени у положај да чувају цивиле током стрељања, да ли се оптужени налазио код камиона када је командант наредио задатак, с обзиром да је у односу на ове чињенице сведок раније другачије исказивао, тврдио да је оптужени био код камиона када је наредба издата и да су током стрељања припадници јединице постављени у положај да чувају заробљене цивиле да не побегну. Разлике у исказима и промену у овом делу на претресу од 08.12.2008.године није могао да објасни, па суд налази да је сведок проценио да ће мењајући исказ у односу на ове чињенице, које сматра битним, помоћи оптуженом у поступку, и стога последњи исказ сведока у овом делу није прихватио.

Ценећи изведене доказе, посебно садржај ВХС снимка и одбрану оптуженог, суд налази да је с потпуном сигурношћу утврђено да је он извршио све радње које су описане у изреци пресуде, и да је на овај начин умишљајно помогао у убиству заробљених лица.

Да је оптужени учествовао у превозењу заробљених цивила, заједно са наведеним припадницима јединице, камионом којим је управљао Бранислав Медић, од Трнова до места у близини одређеног за стрељање, да је, пошто је искрцаним цивилима било наређено да легну на земљу потрбушке, оптужени заједно са припадницима јединице чувао цивиле да не побегну, а да су при том сви, па и оптужени били наоружани аутоматским пушкама, те да је затим са истим саучесницима и са Браниславом Медићем и двојицом НН припадника јединице спровео заробљена лица од тог места до спаљене викендице Звиздић Хасана и на крају код те викендице стајао са аутоматском пушком у руци док су Пера Петрашевић, Бранислав Медић, Милорад Момић, Слободан Давидовић и НН припадници јединице стрељали четворицу заробљених лица пуцајући им у леђа, па након што су преостала двојица пренела тела убијених у викендицу и њих стрељали, суд је утврдио из одбране оптуженог који је описао своје радње, исказа саслушаних сведока и порегледањем записа на ВХС снимку. Несумњиво је утврђено да је оптужени предузео све радње које су описане у изреци пресуде.

По оцени суда описаним радњама оптужени је активно и практично помогао да се дело изврши и заробљени цивили ликвидирају. Предузимајући их знатно је помогао да се заробљени цивили убију јер је са осталим саучесницима учествовао у превозењу, искрцавању, чувао заробљенике да не побегну, спровео до места где ће бити ликвидирани и стајао у близини док егзекуција није завршена. Ово проистиче из тога што је све наведене радње оптужени активно предузео: возећи се са осталим припадницима јединице камионом је превезао заробљенике, приликом искрцавања стајао крај камиона, чувао их са осталима при чему су сви били наоружани аутоматским пушкама. Положај да чува заробљене цивиле је оптужени том приликом заузео самоиницијативно, нико му није наредио ништа посебно, како је то посведочио сведок Петрашевић Пера, и при том је овај положај логичан јер је овај сведок објаснио да су се налазили у близини борбене линије, да је било

природно и потребно да се заробљеници чувају да не побегну. О томе да су се налазили у близини линије посведочио је и сведок Стојковић јер је приликом гледања снимка објаснио како је снимио да са борбене линије долази Вуков Александар са борцима из своје групе извиђача, а снимљен је и одлазак Вуков Александра. Управо због близине борбене линије сведок Петрашевић је објаснио да је за место где ће се обавити ликвидација изабрао прву викендицу и двориште на које је наишао и које је у правцу линије, а удаљено од пута 10 до 20 метара јер се бојао да би се нашли на линији ако би продужили. Оптужени је са осталим саучесницима спровео заробљена лица до викендице и то тако што је на једном делу ишао на челу колоне, која је формирана, док су цивили били у средини. Ово произилази и из видео снимка, па и у овом спровођењу оптужени крећући се на описани начин значајно доприноси извршењу дела. Приликом стрељања цивила оптужени стоји наоружан аутоматском пушком у близини, види се према ВХС снимку, поред једног дрвета, док је један припадник јединице постављен и види се на одређеној удаљености крај другог жбуна или дрвета, На овај начин, што је објаснио и сведок Петрашевић, оптужени чува заробљене цивиле да не побегну док све не убију, јер је присутан и тако на исти начин чува и преосталу двојицу све док не унесу у викендицу тела четворице убијених и док унутар викендице и последњи не буде ликвидиран. Како произилази из снимка и исказа сведока Стојковића (осим на претресу 8.12.2008.године) оптужени чува заробљене цивиле да не побегну, јер овај сведок наводи да је распоред код викендице био такав и да су се припадници јединице распоредили у положај да заробљене цивиле чувају да не побегну. По оцени суда на овај начин оптужени са осталима обезбеђује и своје саборце јер је борбена линија врло близу.

Радње које је оптужени предузео, превозење, искрцавање, чување и спровођење заробљених цивила до викендице и места где ће бити ликвидирани, заједно са другим припадницима јединице, при чему су сви били наоружани аутоматским пушкама, стварале су све време од поласка из Трнова па до доласка пред спаљену викендицу код заробљених лица осећај безнадежности и страха и одсуство воље за бекством. Ово је све забележено на ВХС снимку. Несумњиво је утврђено, а како је и оптужени наводио у одбрани, да су сви знали да се догађај снима и по оцени суда сви показали изузетну упорност да се снимање обави и догађај забележи јер је сведок Стојковић упозоравао увек када се батерија празни, Медић Бранислав се враћао у базу да би донео батерију. Околност да се све снима и понашање оптуженог и саучесника које је забележено, представљало је додатно понижавање које је пратило извршење дела и доприносило осећају безнадежности и проузроковало додатне патње цивилима. Док они везани леже на земљи и моле за воду, одговор је «Какве воде, једна те вода», на то оптужени каже «Због тебе нисам прцао», чују се смех, разговор, питања о сексу, претње «Двојицу ћемо убити, четворицу пустити», на покрет до места где ће бити ликвидирани позивају се турским речима «Јала, јала». Оптужени се, како је то забележено на видео снимку, што су објаснили и сведоци када је снимак приказан, смеје. Заробљени цивили су изгледали јадно, а када су

крнули ка викендици сведок Стојковић описује да му је изгледало да је све постало врло озбиљно и по њему указивало на крајњи исход.

Дакле, овим радњама оптужени је помогао да се дело изврши, оне су значајно допринеле извршењу дела, а он је активни учесник, а не како тврди у одбрани само посматрач догађаја. Неприхватљива је одбрана оптуженог да би се све десило и без њега, јер су по оцени суда радње оптуженог које су описане значајно допринеле извршењу дела, он је и по оцени суда, али и према понашању које је снимљено на ВХС касети, активно учествовао, чувао заробљене цивиле и предузео остале радње, и заједно са својим саучесницима стварао код цивила осећај страха и безнадежности.

Суд је закључио да је оптужени наведене радње предузео свесно и вољно и да је при том био свестан да својим радњама помаже да се заробљени цивили ликвидирају.

Разлози који су код суда створили уверење да је оптужени поступао умишљајно, да је све радње предузео свесно и вољно, да је знао да ће заробљеници бити стрељани и да својим радњама помаже у њиховој ликвидацији односе се на понашање оптуженог које је забележено на ВХС снимку који је суд прегледао на претресу, његовог положаја у јединици и обезбеђењу команданта као делу јединице у коме је био, а што је суд утврдио из исказа саслушаних сведока.

Понашање оптуженог на месту догађаја приликом предузимања свих наведених радњи ни по чему не одудара нити се разликује од понашања осталих припадника јединице, других учесника овог догађаја. Свака од радњи које је он предузео у датом је тренутку неопходна, логична, сврсисходна па је стога логично да је оптужени предузима са свешћу и вољом да помогне у извршењу дела. Осим тога оптужени разговара са цивилима, а у опхођењу са овим лицима и разговору не разликује се од осталих из јединице. Управо он се обраћа заробљеницима речима «Због тебе нисам прцао», што се чује на снимку, а то је и сам оптужени непосредно на претресу гледајући снимак објаснио. Ове речи оптужени изговара са осмехом, и даље следи разговор других војника. У спровођењу заробљених цивила до викендице где ће бити убијени крећу се у колони, а на једном делу пута је био на челу колоне. Из тога произилази да он зна куда су се и због чега упутили и да цивиле спроводе до места где ће бити ликвидирани. На овај начин из држања оптуженог и понашања које је забележено на ВХС снимку, као и из исказа сведока суд закључује да он приликом предузимања радњи поступа умишљајно свестан да својим радњама помаже да се заробљени цивили стрељају и да то жели јер је целокупно његово понашање које је забележено на снимку такво да се несумњиво закључује да он зна шта треба да ради и због чега је ту, као и шта ће се догодити. Сведок Стојковић навео је да том приликом нико од присутних припадника јединице није изгледао као да не зна шта треба да ради или као да не зна због чега је ту. Сведок Петрашевић је објаснио да су све радње сви присутни па и оптужени предузимали самоиницијативно, па је тако

објаснио да су и заробљени цивили чувани и да су се припадници јединице постављали у одговарајуће положаје или предузимали потребне и логичне радње.

Закључак да је оптужени поступао по наредби да се цивили ликвидирају и да је за ту наредбу знао као и остали припадници јединице, суд изводи из околности да је у јединицу ступио добровољно, посебног односа који је имао са командантом, са ким је био близак, у пријатељским и кумовским односима и његовог положаја и организације дела јединице којој је припадао- обезбеђењу команданта, у коме није било командира нити је у појединим задацима одређиван главни извршилац, па тако није било ни овог пута, о чему је сведочио Петрашевић Пера. Чињеница је и да су сви који су учествовали у овом догађају, који су већ осуђени како то произилази из прочитаних правноснажних пресуда, па и НН припадници јединице који су накнадно дошли очигледно знали за наредбу да заробљени цивили требају да се ликвидирају што произилази из прегледаног снимка. Сведок Стојковић навео је да му је још у камиону приликом поласка из базе на питање шта ће бити са овим људима Бранислав Медић који је возио одговорио да ће бити стрељани. Сведок Петрашевић навео је да претпоставља да је командант оптуженом Медић Александру наредио да пође да би био са обезбеђењем када се задатак извршава, да се не би одвајао од обезбеђења. Стога је очигледно да је оптужени требао да помогне, што је и урадио.

На околност да је и оптужени поступао умишљајно и да је знао да помаже да се заробљеници убију указује и околност да је на видео снимку замележено супротно понашање од оног које је он описивао, забележене су његове речи смех. Супротно његовим тврдњама у одбрани да су се и заробљеници упустили у разговор и смејали, сведок Петрашевић наводи како цивили уопште нису били у ситуацији да се шале, били су везани ишли погнуте главе, знали шта им се спрема.

Чињеница да оптужени није пуцао када су то урадили остали из чега по ставу оптуженог и његовог браниоца треба да се закључи да он извршење дела није желео, али да тада када је стрељање почело није могао ништа да уради, није од значаја за утврђивање односа оптуженог према делу при чињеници да је свим радњама које је предузео помогао да се заробљеници спроведу до места где ће се извршити егзекуција и да се чувају од бекства док се не обави стрељање. Самим тим што је заједно са другима из своје јединице од почетка па до краја, што предузима све радње које су у свакој ситуацији одговарајуће, указују да он радње и врши свесно и вољно, знајући да оне представљају допринос извршењу дела и да помаже припадницима своје јединице да заробљене цивиле убију.

Дакле, суд је несумњиво утврдио да је оптужени предузео радње које су описане у изреци пресуде, да је при томе умишљајно помогао наведеним припадницима јединице да лише живота заробљене цивиле, дакле да је био свестан да својим радњама помаже да се дело изврши и да је то и хтео. Овакве

радње оптуженог суд је правно квалификовао као кривично дело ратни злочин против цивилног становништва помагањем из члана 142 став 1 у вези члана 24 КЗ СРЈ. Несумњиво је утврђено да се читав догађај одиграо у време немеђународног оружаног сукоба, да су убијени цивили, који заштиту у овом сукобу уживају према одредбама чл.3 Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата, која се примењује у случајевима немеђународних оружаных сукоба и чл-4 став 2а и члана 13 Другог допунског протокола Конвенције, према којима сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани, и према којима су забрањена у свако доба и на сваком месту насиље над животом, здрављем и физичким и менталним благостањем људи, нарочито убиства и окротно поступање, као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне, и то све у случајевима када не учествују у непријатељствима.

У време извршења дела оптужени је био способан да схвати значај дела, да управља својим поступцима и у потпуности схвати значај последица које из тога проистичу, што је суд утврдио из прочитаног налаза и мишљења др Благојевић Миодрага. Овај налаз и мишљење суд је прихватио као јасан и логичан, дат од стране стручног лица, у свему у складу са правилима струке.

Суд није прихватио одбрану оптуженог да он није знао какав је задатак и његов садржај, да није примио наредбу, да му је само речено да иде на задатак и да уђе у камион, а осим речи «Нек иде Жара» ништа друго није од команданта чуо, да је био запрепашћен када је видео да се заробљена лица убијају, те да тада није могао да учини ништа, да никада у овоме не би учествовао нити би пошао да је знао шта ће се догодити. Ово из разлога што овакву одбрану суд оцењује као неистиниту и срачунату на избегавање кривичне одговорности, у којој оптужени настоји да себе прикаже у што бољем светлу. Ову одбрану оптужени настоји да аргументује и понашањем које је показао на лицу места а које је снимљено, јер указује да сво време држи пушку уперену у вис, и објашњава да ово значи да не жели никога да повреди. Суд налази да је теза одбране оптуженог како он својим држањем на лицу места, како се то види на снимку, показује да не учествује у делу, због тога што пушку држи уперену у вис, неприхватљива. Из ВХС снимка види се да пушку на исти начин држе и други припадници јединице који су пуцали, нпр. Момић Милорад, а неборбени положај свакако није овај положај из кога може да се пуца, већ позиција када су уста цеви оружја окренута ка земљи у спуштеној руци.

Целокупно понашање оптуженог приликом овог догађаја, радње које је он предузео, држање на месту злочина и његов положај у јединици, опвргавају његову одбрану. По оцени суда изведени докази, искази саслушаних сведока и објашњење оптуженог о томе како је у јединицу ступио, на ком је положају био и до када је остао, указују на неприхватљивост изнете одбране. Оптужени је у јединицу ступио добровољно, одмах је постао део групе која је чинила

обезбеђење команданта у коме су биле особе од највећег поверења које су истовремено и родбинским везама и пријатељским везама блиске команданту о чему је говорио сведок Петрашевић. Међу њима није било некога ко би имао улогу командира, задаци и наредбе издавали су се увек и свима. Командат никада не би послао некога а да му не каже где и због чега, па ни овом приликом то се сигурно није десило. Сведок Петрашевић је навео да је овом приликом вероватно командант послао и оптуженог да сви буду заједно. У извршењу задатка учествовали су припадници обезбеђења команданта који су најближи и најоданији. Стога по оцени суда и оптужени зна за да цивили требају да се стрељају, јер је потпуно нелогична одбрана да само он не зна шта је задатак и шта треба да се уради са заробљеницима. Ово је неприхватљиво и због околности у којима се налазе, имајући у виду да су на терену, где се воде оружане борбе.

Суд није прихватио одбрану оптуженог да је он само стајао поред цивила и сабораца и да није чувао заробљене цивиле како му се ставља на терет оптужницом, јер није ни било потребе за тим, они нису могли да побегну, били су измучени и гладни, а и место на коме су се налазили било је у дубини територије коју је контролисала јединица, па није било потребе да их чувају. С тим у вези суд је имао у виду и примедбе Врховног суда из пресуде којом је у односу на Медић Александра укинута пресуда раније донета у овој ствари и нашао да је несумњиво утврђено да је оптужени заједно са осталима чувао заробљене цивиле. Наиме, из исказа сведока Петрашевић Пере утврђено је да је место на коме су се зауставили удаљено 200 до 300 метара од борбене линије и да управо до овог места и може да се дође, да је само до тог места Медић Бранислав могао да довози храну за борце на линији. Овај сведок је навео како је и Вуков Александар дошао са својим борцима са линије која није била далеко и да га је упозорио да се не удаљавају и објаснио да је за ликвидацију одабрао прву викендицу која је од места где су се зауставили удаљена десетак до двадесет метара, када се скрене са пута, баш због тога што се бојао да не дођу до линије ако продуже даље. Сведок Петрашевић је објаснио да су они чували заробљене цивиле да не побегну, да је то нормално и да се подразумевало да требају да их чувају и да је свако од бораца то предузео самоиницијативно.

Суд оцењује као потпуно неприхватљиву и тврдњу оптуженог да му је било необично када је видео цивиле и да је мислио да ће бити затворени иако затвора нема у јединици, нити је икада постојао, или да ће бити размењени, иако јединица никада није размењивала заробљенике. Неистинита је по оцени суда и одбрана да је застао и тражио мине у високој трави што би требало да буде поткрепљено и деловима снимка где се оптужени заиста не види. Међутим, начин на који се оптужени креће када се заробљеници спроводе и његово место у колони указују да је он заробљене цивиле спроводио до места где ће бити стрељани, да је знао да тиме помаже осталим припадницима јединице да их ликвидирају. Осим тога тврдња оптуженог да тражи мине тако што хода погнуте главе и разгледа по трави делује неуверљиво и неживотно, а

део по коме су се кретали до викендице који је под травом сведок Петрашевић описује као део од пута удаљен 10 до 20 метара.

Неприхватљива је и уперена на избегавање кривичне одговорности одбрана оптуженог да је он био изненађен када је чуо први пуцањ, јер је на ВХС снимку забележено да, док траје ликвидација, оптужени стоји крај дрвета у положају који сведок Стојковић описује «Да су се распоредили да заробљеници не би побегли», а код ликвидације последње двојице он стоји код врата викендице. С тога је очигледно да он није заузео положај којим се одваја од припадника јединице када га је пуцање наводно изненадило, већ је наставио са предузимањем радњи које су суштински помогле да се дело изврши-стајао и чувао заробљенике док и последњи није убијен.

Суд није прихватио одбрану оптуженог у којој тврди да никада у оваквом делу не би учествовао, да је био против тога, јер својим понашањем нити непосредно после овога догађаја нити у годинама које су следиле, овакав став никада није исказао. Због тога је неприхватљива и уперена на избегавање кривичне одговорности његова тврдња да када је схватио да ће заробљенике убити он ништа није могао да предузме, али да је могао то би спречио, а ово га је све доста погодило посебно јер је један од убијених цивила подсећао на његовог брата. Све би се ионако десило и без њега, да се противио и њега би убили. Оваква тврдња по оцени суда само је пука тврдња на главном претресу, како би избегао кривичну одговорност, док његово стварно понашање, како непосредно после догађаја, тако све до 1996.године до када је био припадник ове јединице, и придруживање јединици 1999.године када је био припадник исте групе обезбеђења команданта, у приватним односима са осталим учесницима овог догађаја и самим командантом, не поткрепљује овакву његову тврдњу.

Поступајући по примедбама Врховног суда, суд је испитао да ли је оптужени могао да напусти јединицу када је видео шта се дешава и да је почело стрељање, и закључио да је ова одбрана неприхватљива и да без обзира шта оптужени износи иста не произилази ни из ВХС снимка, нити су сведоци у својим исказима наводили или се сећали било чега у понашању оптуженог том приликом што би потврђивало његову одбрану да је желео да се дистанцира од оног што се дешавало и да напусти јединицу, али није смео јер би и сам настрадао. Стога је суд оценио да оваква тврдња оптуженог представља само покушај да се кривична одговорност избегне.

Из исказа саслушаних сведока који су оптуженог описивали као плашљивог, из положаја који је имао и блискости са командантом, из изнетог мишљења сведока Петрашевића који је навео како је командант послао оптуженог да буде са обезбеђењем, код чињеница да приликом разговора по повратку и подношењу рапорта, а када су га исмејавали није негодовао нити рекао да није ни знао да треба да се пуца или да то није хтео, те посебно из целокупног понашања оптуженог од поласка из Трнова до завршетка

егзекуције, произилази да је његов задатак и био да помогне да се стрељање цивила изврши и да је он управо то и урадио.

Супротно одбрани оптуженог утврђено је да је он заједно са другима од самог почетка па до краја спроводио све радње које су описане и које су биле неопходне да се у ликвидацији цивила помогне и да је све радње предузео свесно и вољно, знајући да оне представљају допринос извршењу дела и помажу остваривању плана да се цивили стрељају. Целокупно његово понашање од момента када су кренули камионом па до завршетка задатка и повратка у базу и радње које је предузео имају сва обележја помагања, што он чини свесно и вољно, свестан да тиме помаже наведеним припадницима јединице да се наредба за ликвидацију заробљених цивила изврши.

Дакле, како се у радњама оптуженог стичу сва обележја кривичног дела онако како је наведено у изреци суд га је огласио кривим.

Одмеравајући казну за дело за које је оптужени оглашен кривим суд је ценио околности предвиђене чланом 41 КЗ СРЈ. Од важности приликом одмеравања казне за суд је био број жртава и њихово животно доба, јер је живота лишено шест цивила, од којих су двојица имала 16 година, а један 17. Ово је и оптуженом морало бити јасно, јер сам у одбрани наводи да је разговарао са једним који је деловао млађе. Осим тога, заробљени цивили били су очигледно измучени, претходно тучени, а сам оптужени наводи да су били измрцварени. Околности које је суд имао у виду приликом одмеравања казне односе се на понижавања које је пратило извршење дела коме су заробљени цивили били изложени, смех и све што је том приликом говорио, као и околност да је злочин сниман ВХС камером, што је свима било познато, па и оптуженом, што по оцени суда даје додатну тежину делу. Из извештаја из КЕ за оптуженог од 20.01.2009.године, који је прочитан на гл. претесу, произилази да је оптужени осуђиван, међутим како се ради о осуди из 2004.године, то овој околности суд није дао значај отежавајуће околности.

Међутим, олакшавајуће околности везане за личне прилике оптуженог који је [REDACTED] изражено жаљење због убиства цивила, уз чињеницу да је у извршењу овога дела само помогао осталима, а имајући у виду и одредбу члана 24 ст.1 КЗ СРЈ која предвиђа да се ко другоме са умишљајем помогне у извршењу кривичног дела може блаже казнити, суд је оптуженог осудио на казну затвора од пет година, у уверењу да ће се њоме у потпуности остварити чл. 33 Закона предвиђена сврха кажњавања, као и сврха кривичних санкција предвиђена чл. 5 КЗ СРЈ.

У казну на коју је оптужени осуђен, применом чл. 50 КЗ СРЈ, урачунато је и време проведено у притвору, почев од 01.06.2005.године, када је лишен слободе, по решењу истражног судије Окружног суда у Београду-Већа за ратне злочине Ки.В. 7/05, па до 10.04.2007.године, када му је притвор укинут решењем К.В. 6/05.

На основу чл. 196 ст.1 у вези чл. 193 ст. 3 ЗКП оптужени је обавезан на плаћање судског паушала у износу од 20 000 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Приликом одлучивања о висини трошкова паушала, суд је ценио дужину трајања и сложеност поступка, а с друге стране имовинске прилике оптуженог, који живи од земљорадње и [REDACTED] [REDACTED]. Оптужени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка, о чијем износу ће суд донети посебно решење, на основу чл. 194 ст. 2 ЗКП, с обзиром да у моменту доношења пресуде није било података о висини трошкова довођења сведока Пере Петрашевића из КПЗ Сремска Митровица.

На основу чл. 206 ЗКП, суд је породице оштећених упутио на парницу, ради остваривања имовинскоправног захтева.

Одређене језичко стилске формулације, другачије су у изреци пресуде у односу на прецизирану оптужницу («такође имали аутоматске пушке» – «сви били наоружани»). Из диспозитива оптужнице изостављене су речи «стварајући тако заједно са осталим саучесницима за све време од поласка из Трнова па до доласка пред спаљену викендицу, код заробљених лица осећај безнадежности и одсуство воље за покушај бекства», налазећи да суд на овај начин не нарушава објективни идентитет оптужнице. Ради се о чињеницама које су утврђене у току поступка а није неопходно да буду унете у изреку пресуде. Наиме, оваква формулација није садржана у диспозитиву оптужнице КТРЗ 3/05 од 07.10.2005.године. Ради се о опису стања и осећања које је створено код ликвидираних цивила, које је последица радњи које су предузете, како је и образложено.

Из изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде.

Записничар
Наташа Арсић

Председник већа-судија
Снежана Николић-Гаротић

ПРАВНА ПОУКА:

**Против ове пресуде дозвољена је жалба
у року од 15 дана од дана пријема
писменог отправка исте, Врховном суду Србије
а преко овог суда.**